

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15 и 154/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О

ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ ХЕПАТАЛНИ ЦРВИ

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при хепатални црви.

Член 2

Начинот на згрижување при хепатални црви е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при хепатални црви по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-9769/1
25 септември 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ХЕПАТАЛНИ ЦРВИ

МЗД Упатства

Последен пат е ажурирано на: 08.03.2010 © Duodecim Medical Publications Ltd

Fasciola hepatica

- *Fasciola hepatica* (овчји хепатален црв) се јавува ширум светот, посебно во региони каде има застапени овчји фарми, посебно во Јужна Америка, Африка, Кина и во Австралија, како и во одредени региони во Европа.
- Луѓето се случајни домаќини; бројот на афектирани индивидуи е приближно 2.4 милиони.
- *Fasciola gigantica*, која наликува на *Fasciola hepatica*, предизвикува инфекции во Африка и во Југоисточна Азија.
- Во другите земји, изолирани инфекции можат да се сретнат кај лица кои потекнуваат од ендемските региони.
- Инфекцијата кај луѓето настанува преку ингестија на водени растенија контаминирани со патогени јајца.
- Во акутната фаза, за време на миграција на ларвата преку хепаталното ткиво во жолчните каналчиња можна е појава на треска, болно осетлива хепатомегалија, абдоминална болка, кожни рекации и еозинофилија. Како што инфекцијата зазема хроничен тек, така настанува резолуција (повлекување) на симптомите.
- Возрасните црви повремено може да предизвикаат симптоматска билијарна опструкција која може да доведе до хепатално оштетување.
- Дијагнозата се базира на детекција на јајцата на паразитот или во примерок на столица или билијарна содржина.
- Лекар на избор е triclabendazole, а како алтернативи се nitazoxanide или bithionol.

Clonorchis sinensis и Opistorchis sp.

- *Clonorchis sinensis* (Кинески хепатален црв) е трематода (црв), кој, главно, се јавува во Кина, Виетнам и во Кореја .
- Се проценува дека околу 28 милиони лица се инфицирани.
- *Opistorchis* претставуваат ретки хепатални црви, кои се сретнуваат во Југоисточна Азија и во Русија.
- Во други земји, можни се изолирани инфекции кај лица со потекло од ендемските региони.
- Инфекцијата кај луѓето настанува преку консумација на сирова или делумно термички обработена риба.
- Времето од инфекција до полагање на јајцата изнесува приближно еден месец. Еден црв има животен век и до 20 години со континуирана продукција на јајца.
- *Clonorchis* инфекциите вообичаено се асимптоматски.
- Поголема инфестација на билијарните патишта со црви може да доведе до холангитис, опструкција на билијарниот тракт и со него поврзано хепатално оштетување. Хронична инфекција е асоцирана со зголемен ризик од холангиокарцином.

- Дијагнозата се поставува со докажување на јајцата во фецесот или во билијарната содржина. Во ретки случаи, можно е директна детекција на самите црви во по хируршки пат добиен примерок на билијарните патишта.
- Лек на избор е Praziquantel додека albendazol-от е алтернативен лек.

Поврзани извори

- Интернет извори
- Литература

Автор: Heli Siikamäki

Article ID: ebm01041 (001.096)

© Duodecim Medical Publications Ltd

1. EBMG Guidelines 08.03.2010 Essential evidence plus, www.essentialevidenceplus.com/content/ebmg?page=39&results=20&class=none&resource=G
2. Упатството треба да се ажурира еднаш на 7 години.
3. Предвидено е следно ажурирање до 2017 година.